

Landet, han eller hun vil, det gaar man nu bort fra. Jeg kan ikke se andet end, at dette i Virkeligheden er en Tilbagegang og en meget betænkelig Tilbagegang, som for Københavns Vedkommende jo ogsaa vil betyde en Stilstand i Befolkningstallets Vækst, og en Stilstand vil i dette Tilfælde betyde en Tilbagegang og vil meget let komme til at virke saaledes, at den saa haardt tiltrængte Udvikling af Byggeriet ikke vil fremmes i den Grad, som det vilde være Tilfældet, hvis der foregik en normal Indvandring. Naar dette Stavnsbaand en Gang ophæves, kan der jo blive Lejlighed til at rejse en ny Frihedsstøtte paa Vesterbrogade, men jeg synes ikke, det er et saadant Stavnsbaand, vi skal arbejde for. Man kan bruge midlertidige Foranstaltninger som en Medicin, men man kan ikke bruge Medicinen som det normale, og derfor vil jeg mene, at det vil være nødvendigt at arbejde paa om muligt at faa denne 6-Aars Periode forkortet.

Men medens jeg kan tiltræde de stillede Ændrings- og Underændringsforslag for Københavns Vedkommende, er Forholdet ganske anderledes, naar vi kommer til at tale om Provinsen. Her har jeg haft Lejlighed til at sætte mig langt bedre ind i Forholdene end for Københavns Vedkommende, og det er min Overbevisning, at en ny Indførelse af Boligforanstaltningerne vil være skadelig. Naar jeg har taget Ordet her, hidrører det noget fra, at det ærede Medlem Hr. Simonsen, Flertallets Ordfører, bragte nogle Tal frem, der særlig for Odense var i høj Grad ensidige.

Under Forhandlingerne i Udvalget fik vi efter mit Ænske sendt nogle Tal fra Statistisk Departement angaaende Befolkningstilvæksten og Boligtilvæksten i de sidste 4 Aar i samtlige Købstæder udenfor København. Jeg skal blot nævne nogle faa Eksempler. Jeg skal først nævne nogle Byer, hvor Restriktionerne er ophørt i 1922 eller senest 1923. I Odense f. Eks., den By, som stadig er blevet omtalt — og det er jo en Ære, at Odense bliver omtalt saa meget; vi, der bor i Odense, kan kun være fornøjet dermed; man kunde ogsaa have nævnt, at Odense har en Skatteprocent paa 6 og kan eftergive et halvt Kvartals Skat o. s. v.; vi er ikke kede af, at Odense bliver omtalt — i denne By er i de 4 Aar, fra 1920—24, Lejlighedernes Antal forøget med 6,6 pCt.; i Svendborg, hvor ligeledes Restriktionerne er ophævet — det er de større Byer, jeg nævner — er Antallet forøget med 5,9 pCt., i Herning med 10,1 pCt. og i Holstebro med 9,4

pCt. Men saa er der nogle Byer, hvor Restriktionerne endnu gælder. Aarhus f. Eks. har i samme Tidsrum forøget sine Lejligheders Antal med 3,9 pCt.; hvis Aarhus skulde have forøget Antallet i samme Grad som Odense, der i det nævnte Tidsrum har faaet 861 nye Lejligheder, medens Aarhus har faaet 728, skulde Aarhus have fremskaffet ikke mindre end 1200 Lejligheder. Det forekommer mig, at det er Aarhus, der staar tilbage, Aarhus under Restriktionerne, Aarhus under socialdemokratisk Flertalsstyre. Og noget lignende gælder andre Byer; Horsens har i samme Tidsrum forøget Lejlighedernes Antal med 2,9 pCt., Kolding med 4,7 pCt., Nakskov med 4,7 og Middelfart endogsaa kun med 1,4 pCt.

Det forekommer mig, at disse Tal er talende, og de har i alt Fald for mig været meget overbevisende og vejledet mig i den Stilling, jeg har taget til Boligspørgsmaalet for Provinsens Vedkommende. Naar man gaar denne Liste igennem — og dens Tal kan vi jo ikke tvivle om —, vil man se, at i de større Byer, hvor Restriktionerne har været ophævet siden 1922 eller 1923, har der været en større Vækst i Byggefagene, end der har været i flere andre tilsvarende Byer, og efter min Mening er dette ret naturligt og forstaaeligt.

Det ærede Medlem Hr. Simonsen omtalte nogle Tilfælde fra Odense, hvor Ejere havde krævet en saa ublu Leje, at Lejen ved Dom eller paa anden Maade var blevet sat meget ned. Det er udmærket, at disse Eksempler bliver draget frem, de viser netop, at under frie Forhold virker Aagerparagrafferne, saaledes som de skal virke, nemlig saaledes, at Husejere, der vil benytte sig af den vanskelige Situation — som jo endnu er til Stede, ogsaa i Odense; den er sikkert ingen Steder hævet endnu — ikke faar Lov til at tage en ublu Husleje. Derfor har vi Aagerparagraffen, og det har netop vist sig i Odense, at den har virket udmærket; jeg ved ikke i Øjeblikket, hvorledes den har virket andre Steder, men da Odense er den første Storby, der har hævet Restriktionerne, er det en selvsagt Ting, at saa er Odense ogsaa den By, hvor Aagerparagraffen har kunnet virket længst. Jeg skal i denne Forbindelse nævne, at netop Grundejerne i Odense har vedtaget indenfor deres Forening, at de selv vil holde Justits; de vil ikke finde sig i, at pengegridske Husejere benytter sig af den foreliggende Situation, men samtidig ønsker de ogsaa at have Lov til at udfolde sig i Frihed med Hensyn til Byggeri, og at Ej-